Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

RADOVI XCI, knj. 30.

Rezaković, Džemal

2002

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/items/bd15ed37-b36d-4fde-9b5a-2482564851dc

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/

ISSN 1512-8245

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

RADOVI

KNJIGA XCI

Odjeljenje medicinskih nauka

Knjiga 30

Centar za medicinska istraživanja

Knjiga 1

Redakcioni odbor

Jela Grujić-Vasić, Faruk Konjhodžić, Slobodan Loga

Urednik

Džemal Rezaković
redovni član Akademije nauka i umjetnosti
Bosne i Hercegovine

SARAJEVO 2002

Istraživanje i edukacija o upravljanju (Menangment) zdravstvenim sistemom u katastrofama

Arif Smajkić[1)]

Ustanove gdje će se obavljati istraživanje:

Zavod za zdravstvenu zaštitu Bosne i Hercegovine
Odjeljenje Medicinskih nauka ANUBiH, Centar za medicinska istraživanja
Novi partneri

1. Problem

Bosna i Hercegovina ima izražen visok stepen izloženosti različitim katastrofama. U prvom redu ratovima, poplavama, zemljotresu a zatim manjim katastrofama i akcidentima radnika u rudnicima, industrijskim postrojenjima, saobraćajnim nesrećama i, na kraju, masovnim zaraznim i nezaraznim oboljenjima.

Identičan problem rizika za katastrofe posjeduju i neke zemlje bivše Jugoslavije, kao što je Hrvatska i Makedonija, a u Evropi još Italija, Austrija, Švicarska, Bugarska i Turska. Različitim katastrofama posebno za izložene zemlje azijskog kontinenta, kao što su Iran, Pakistan, Indonezija i Malezija, koje bi mogle biti zainteresirane za ulogu u rješavanju ovog problema.

1.1. Specifični problemi su:

1. Zakonitost u nastanku katastrofa,
2. Preveniranost katastrofa,
3. Osposobljenost kadra da upravlja zdravstvenim sistemom u katastrofama,
4. Upravljanje sanacijom katastrofa.

Ciljevi istraživanja:

1. Utvrditi stepen korelacije i zakonitosti međusobne ovisnosti evidentnih društvenih i privrednih rizika jedne sredine i obim katastrofe,

[1)] Zavod za zdravstvenu zaštitu BiH

2. Utvrditi moguće preventivne mjere u kontroli ili eliminaciji rizika da se ublaži ili onemogući katastrofa,
3. Osposobiti rukovodni kadar zdravstvenog sistema za upravljanje sistemom i podsistemima u katastrofama,
4. Modelirati dinamiku i cijenu sanacionih programa.

Sadržaj istraživanja:

1. Interakcija, korelacija i naučne zakonitosti u funkcionisanju sistema i podsistema zdravstva u mirnim i vanrednim uvjetima,
2. Normativno tehnička priprema za katastrofe i masovna oboljenja,
3. Masovno zbrinjavanje povrijeđenih, oboljelih i prognanih,
4. Zdravstvene posljedice migracije stanovništva,
5. Upravljanje tehnološko-organizacijskim alternativnim oblicima intervencija u katastrofama,
6. Epidemiološka kontrola u katastrofama,
7. Lijekovi, sanitetski materijal, ishrana i energetici,
8. Upravljanje sanacionim programima i ekonomska analiza koštanja,
9. Ljudska prava na zdravlje i život, sa socijalnom egzistencijom u katastrofama,
10. Evaluacija modela za sanaciju sa ulogom međunarodne zajednice SZO, UN, UNICEF i dr.

2. Hipoteze:

U prikazanom problemu nalazimo međusobnu ovisnost i varijabilnost faktora rizika za nastanak velikog broja katastrofa i posljedica u ljudskim životima, zdravlju i materijalnim gubicima i postavljamo slijedeće hipoteze:

I Osnovna hipoteza

Utvrđivanje korelacije i zakonitosti između riziko faktora i katastrofa OMOGUĆUJE:

- Pripremljenost zdravstvenog sistema za odgovarajuću efikasnost u katastrofama,
- Edukaciju i osposobljavanje kadra za upravljanje,
- Pripremu simulacije modela za djelovanje i preveniranje katastrofa,
- Efikasnu sanaciju katastrofa.

II Nulta hipoteza

Utvrđivanje korelacije riziko faktora i zakonitosti u uslovima katastrofa NE OMOGUĆUJE:

- Pripremljenost zdravstvenog sistema za odgovarajuću efikasnost u katastrofama,
- Edukaciju i osposobljavanje kadra za upravljanje,
- Pripremu simulacije modela za djelovanje i preveniranje katastrofa,
- Efikasnu sanaciju katastrofa,

3. Predmet i sadržaj istraživanja

U radu ćemo istraživati prirodne, društvene, radne i prometne sisteme sa njihovim podsistemima i rizicima koji su povod ljudskim i prirodnim katastrofama u našoj sredini.

3.1. Subjekt istraživanja

To će prvenstveno biti ljudi, njihovo ponašanje i upravljanje životnim aktivnostima.

3.2. Objekt istraživanja

U užem smislu objekat istraživanja će biti sva prirodna i stečena bogatstva društva, arhivska građa i dokumenti sa raspoloživim podacima u toku i poslije poslije katastrofe.

4. Tretmani

Analiza sistema, intervjui, anketa i cenzusi, edukacija.

5. Okolnosti

Studija će imati retrospektivno prospektivni karakter sa objektivnom procjenom uzročnih rizika i posljedica načina nastanka i toka trajanja rizika katastrofe sa procjenom ishoda.

6. Mjerenja

Mjerenja svih obuhvaćenih varijabli u istraživanju bit će obavljena objektivnim odgovarajućim statističkim metodom, obrađena i izražena apsolutnim i relativnim vrijednostima.

ANU BiH АНУ

7. Trajanje i dinamika istraživanja

Istraživanje i sertifikatna edukacija će biti kontinuirani, zavisno od interesa finansijera, a trajat će najmanje 5 godina.

8. Suradnici

Istraživanje posljedica i edukaciju će izvršiti multidisciplinirani tim ljekara, tehnologa, pravnika, ekonomista, sociologa, psihologa, inženjera kibernetike u minimalnom sastavu, i to:

Doktor nauka	6
Magistar nauka	6
Asistent specijalista	6
Pomoćno tehničko osoblje	6
UKUPNO	**24**

Svi učesnici istraživanja će biti samo dijelom radnog vremena angažovani u istraživanju.

9. Predračun godišnjih troškova

Glavni istraživač	115.200,00 KM
Naučni suradnik	155.600,00 KM
Ostali saradnici	76.000,00 KM
Oprema	35.000,00 KM
Materijalni troškovi	74.000,00 KM
Putni troškovi i kom.	50.000,00 KM
Troškovi usluga	20.000,00 KM
Troškovi ustanova	52.580,00 KM
UKUPNO	**578.380,00 KM**

Finansijer: Zavod za zdravstvenu zaštitu BiH	Zamjenik direktora Zavoda za zdravstvenu zaštitu BiH	Glavni istraživač
Mr sci. Velija Sabljić	Bahtijarević dr Rankica	Prof. dr Arif Smajkić

ANU BiH АНУ БиХ